

İlker Kocael

Bazı şeyler.

19 Ekim 2020 Pazartesi

Murat Gülsoy'dan Karanlığın Aynasında - Son On Yılın Yerli Romanları (2)

Son on yılın yerli romanları serisinin ikinci yazısıyla karşınızdayım. Bir süre önce başladığım *Karanlığın Aynasında* romanını dün gece bitirdim. Bu roman benim Murat Gülsoy'dan okuduğum ilk kitap olduğu için ne tür bir romanla karşı karşıya bulunduğumun pek farkında değildim. Romanın yarısına kadar anlatı klasik şablonların dışına pek taşmazken, belirli bir noktadan sonra o şablon tamamen parçalandı ve kendimi bir anda katı olan her şeyin buharlaştığı olağanüstü tekinsiz bir evrende buldum. Farklı karakterler iç içe geçmeye, kurgu ve gerçeklik üst üste binmeye, olay dış dünyadan kopup zihinsel planda işlemeye başladı. Yani bu anlatı, sıradan bir roman görünümünde başlayarak başta okuyucunun güvenini kazanıyor, sonrasında ise onun günlük hayat deneyimlerinden ve klasik roman şablonlarından edindiği zaman/mekân/kişilerin kesinliğine dayalı ön kabullerini sarsarak katmanlanıyor ve ona yeni bir bakış açısı sunuyordu.

Romanın ilk bölümdeki klasik diyebileceğimiz kurgusuna bakarsak, olaylar özetle şöyle geliyor: Vasat bir doktor olan Orhan, bir gün hastaneye panik atak şikayetiyle gelen tiyatro oyuncusu Ece Karabey'le karşılaşır ve ondan çok etkilenir. Ece, Orhan'a teşekkür etmek için kendi oyununun davetiyesini bırakır. Oyundan sonra Ece, arkadaşları ve Orhan Ah-bu-ne-dünya-kardeşim Tavernası'na giderler. Çıkışta Orhan, sarhoş olan Ece'yi evine götürür. Hızlıca bedensel hazların yanında Ece'nin kendi ağzından anlattığı dramatik hikâyenin içine sürüklenirler. Daha doğmadan babasının annesini yüzüstü bırakarak Kanada'ya göçmesi ve onun eksikliğinin kendisinde yarattığı travmatik öfke, terk edilen annesinin bakıcılık yapmak zorunda kalması dolayısıyla ilk aşkı Haldun'u kaybetmesi ve bunun sebep olduğu aşağılık kompleksi, hayatını annesine benzememe çabası üzerine kurup trajik bir sonla annesinin yerine geçmesi... İşte tüm bunları Ece'nin ağzından dinliyoruz.

Buraya kadar olan ve nispeten okuyucunun zaman-mekân algısını zorlamayan ilk bölümde, ikinci bölümde olacakların bazı işaretlerine rastlıyoruz. Örneğin roman, Orhan hastanenin bir odasında gemi yapımı maketlerine dair bir belgesel izlerken açılıyor. Roman kapanırken Orhan'ın romanın yapısını bir maket hâlinde kurmaya çabalaması, giriş ile son arasında yaşanan her şeyi bir sis perdesinin arkasına atıyor.

Ayrıca her şey başlamadan önce Orhan ilk sayfada şöyle söylüyor: "Gözlerim kapanıyor, çevremdeki eşya belirsizleşiyor, ortam inceliyor, zaman diriliğini kaybediyor, derin uykunun hemen öncesindeki o büyük uyuşma zihnimi ve bedenimi etkisi altına alıyordu." Anlatıyı muğlaklaştıran, olan biten sanki uzak diyarlarda yaşanan bir masalmış ya da bir rüyaymış gibi bizi anlatıya yabancılaştıran satırlar, aklımıza hemen Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar*'daki benzer satırlarını getiriyor: "Yazar da bir gün onlar gibi uyuduğu zaman herkesin gerçek sandığı rüyaları görecektir. Belki dün rüya görüyordu, belki bugün rüya görüyor, belki yarın rüya görecek. Belki dün yaşıyordu, belki bugün yaşıyor, belki hep yaşayacak."

Hakkımda

 ilkerkocael

[Profilimin tamamını görüntüle](#)

Blog Arşivi

▼ 2020 (10)

▼ Ekim (3)

Murat Gülsoy'dan
Karanlığın Aynasında -
Son On Yıl...

Michel Foucault: Marksizm
düşmanı sahte bir solcu
...

Michel Foucault: Marksizm
düşmanı sahte bir solcu
...

► Eylül (1)

► Ağustos (1)

► Temmuz (4)

► Haziran (1)

► 2019 (4)

Karanlığın Aynasında, Murat Gülsoy (2010).

Birinci bölümün nispeten ayakları yere basan dünyasından bizi ikinci bölümün sonsuz kurgusal kaosa fırlatan önemli karakterlerden biri, Orhan'ın "deli" kuzeni Sarp. Sarp, bir romanın içinde yaşadıklarını ve tüm bu olanların bir yazar tarafından kurgulandığını iddia ettiği için herkes tarafından deli muamelesi görüyor. Olan bitenin farkına varmazlarsa başlarına gelecek felaketleri duyurmaya çalışsa da, Cassandra lanetine yakalanmış gibi "aklı başında" kimseyi buna inandıramıyor. Ta ki Ece bir anda ortadan kaybolana ve Orhan Ece'yi aramaya çıkana kadar. İşte bu arayışla birlikte işaret fişeği ateşleniyor ve gerçekliğe dair her şey ayaklarımızın altından çekiliyor.

Bu noktadan sonra klasik roman yapısının tamamen kırıldığına ve modernist/postmodernist biçimsel unsurların bizi kurgu oyunlarının içine çektiğine şahit oluyoruz. "Deli" diye damgalanan Sarp, pozitivizmin neşet ettiği ve delilik standardını belirleme tekelini elinde bulunduran tıp biliminin temsilcisi Orhan'a Ece'yi dışarıda değil, romanın yapısında aramayı öneriyor: "İşte çözümlenmesi gereken bu Orhancım. Tüm ipuçlarını birleştireceksin... Şu defter senin yardımcın olacak. Ya da başka bir yöntem bulacaksın. Ama mademki bu bir roman, sonunda her şey çözülecek. Romanların sonunda her şey çözülür."

İşte böylece her şey tersyüz oluyor ve delilik ile akıl, kurmaca ile gerçek, Orhan ile Ece arasındaki sınırlar bulanıklaşıyor, hatta buharlaşıyor. Romanın göstermeci estetiğe daha yakın olan birinci bölümü, ikinci bölümde bir iç yolculuğa evriliyor. Bu değişim biçime de yansıyor: Orhan, Ece'yi arayışında romanı yeniden maketlerle kurgulamaya çalışınca tüm olaylar sanki bize kırık bir aynadan yansır gibi paramparça hâle geliyor. Bu biçimsel unsurlar, tüm karakter ve olayların iç içe geçtiği bir bilinç akışı ile de destekleniyor. Anlatı -postmodern bir anlatı olması dolayısıyla- kendini anlatan bir anlatıya, roman da kendi yazılış hikâyesini anlatan bir romana dönüşüyor.

Orhan ile Ece'nin hikâyesini alışılmışın dışında bir anlatıyla bize sunan *Karanlığın Aynasında* romanını, klasik şablonların ötesine geçen romanlara ilgi duyan herkese tavsiye ederim. Ben de böylece Murat Gülsoy romanı ile tanışmış oldum, ama bu romanın bende yarattığı etkiyi düşünürsek yakın zamanda birkaç Gülsoy romanını daha okuyacağım kesin.

Gönderen [ilkerkocael](#) zaman: 10:55

Etiketler: [karanlığın aynasında](#), [murat gülsoy](#), [roman](#), [türkçe roman](#), [yerli roman](#)

Hiç yorum yok:

Yorum Gönderme

Yorumunuzu girin...

Yorum eklemek için bir kimlik seçin:

muratgulsoy2@

Oturumu kapat

Yayınla

Önizle

Beni bilgilendir

[Ana Sayfa](#)

[Önceki Kayıt](#)

Kaydol: [Kayıt Yorumları \(Atom\)](#)

Harikalar Tic. teması. [Blogger](#) tarafından desteklenmektedir.